

± 58 - 247 (?)

mitteilungen
(Heinzmann)

Mitteilungen
des Grabmann-Instituts der Universität München
Herausgegeben von Prof. Dr. M. Schmaus und Prof. Dr. W. Dettloff

Heft 9

Die >Compilatio quaestionum theologiae
secundum Magistrum Martinum<

von

DR. THEOL. RICHARD HEINZMANN

1964

MAX HUEBER VERLAG MÜNCHEN

Gedruckt mit Unterstützung
der Deutschen Forschungsgemeinschaft

© 1964 by Max Hueber Verlag, München 13
Gesamtherstellung: Friedrich Pustet, Graphischer Großbetrieb, Regensburg
Printed in Germany

2. 41 1951

EINLEITUNG

Bei der Erforschung des Mittelalters stößt man immer wieder auf die Tatsache, daß viele nur handschriftlich erhaltene Werke die Mühe und den materiellen Aufwand einer Drucklegung nicht lohnen. Zugleich gewinnt man aber auch die Überzeugung, daß diese Quellen nicht unberücksichtigt bleiben dürfen, wenn man die Entstehung und Entfaltung der Probleme richtig erfassen und dem denkerischen Bemühen einer Epoche gerecht werden will.

In derartigen Fällen genügt es und stellt gleichzeitig für die Forschung eine außerordentliche Erleichterung dar, wenn solche Werke durch die Veröffentlichung von Quästionenverzeichnissen leichter zugänglich und schneller über-schaubar gemacht werden.

Die *Compilatio quaestionum theologiae secundum Magistrum Martinum* darf man wohl mit Recht zu dieser Kategorie zählen.

Lit.: H. F. Dondaine, *Maitre Martin*, in: *Rech. Théol. anc. méd.* 19 (1952) 102–105; M. Grabmann, *Die Geschichte der scholastischen Methode*, II, Freiburg 1911 (unveränderter Nachdruck Berlin 1957) 524–530; J. Gründel, *Die Lehre von den Umständen der menschlichen Handlung im Mittelalter*, Beiträge zur Gesch. der Phil. und Theol. des Mittelalters, Münster 1963, XXXIX, 5, 201–204; R. Heinzmann, *Die Unsterblichkeit der Seele und die Auferstehung des Leibes*. Eine problemgeschichtliche Untersuchung der fröhscholastischen Sentenzen- und Summenliteratur von Anselm von Laon bis Wilhelm von Auxerre, Beiträge zur Gesch. der Phil. u. Theol. des Mittelalters, XL, 3, Münster 1964, 43–50, 176–187; L. Hödl, *Die Geschichte der scholastischen Literatur und der Theologie der Schlüsselgewalt*. I. Teil, Beiträge zur Gesch. der Phil. und Theol. des Mittelalters, XXXVIII, 4, Münster 1960, 247–253; A. M. Landgraf, *Beiträge zur Erfassung der theologischen Literatur der Fröhscholastik*, in: *Theol. Rev.* 49 (1953) 41–54; ders., *Einführung in die Geschichte der theologischen Literatur der Fröhscholastik*, Regensburg 1948, 89, durchgesehene und verbesserte spanische Ausgabe: *Introducción a la historia de la Literatura Teológica de la escolástica incipiente*, Barcelona 1956, 153f.; ders., *Quelques collections de Quaestiones de la seconde moitié du XIIe siècle*, in: *Rech. Théol. anc. méd.* 6 (1934) 371–393, 388f.; ders., *Udo und Magister Martinus*, in: *Rech. Théol. anc. méd.* 11 (1939) 62ff.; L. Ott, Artikel: *Martinus Magister*, in: *Lex. f. Theol. und Kirche* 7, Freiburg² 1962, 126; D. Van den Eynde, *Précisions chronologiques sur quelques ouvrages théologiques du XIIe siècle*, in: *Antonianum* 26 (1951) 241–243.

Biographische Daten von Magister Martinus fehlen. Ob er mit Martinus

de Fugeriis identisch ist, konnte noch nicht eindeutig geklärt werden¹. Die Abfassung seiner Summe fällt mit Sicherheit in das letzte Jahrzehnt des zwölften Jahrhunderts, näherhin um das Jahr 1195².

Was die Summe selbst betrifft, so kann sie keine Originalität in Anspruch nehmen. Martinus ist reiner Kompilator und beabsichtigt auch selbst gar nicht, mehr zu sein³. Er will aus den authentischen Schriften seine Summe zusammenstellen. Trotz der zum größten Teil wörtlichen Abhängigkeit von seinen Vorlagen⁴ entwickelt er dabei eine eigene, stark dialektische Methode. Sein Material nimmt er hauptsächlich aus den Werken des Alanus de Insulis⁵, Simon von Tournai⁶, Petrus von Poitiers⁷, Magister Udo⁸, Odo von Ourscamp sowie aus der kanonistischen *Summa Monacensis* und aus dem *Breviarum extravagantium* des Bernard von Pavia⁹. Obwohl er damit von Autoren verschiedenster Provenienz abhängig ist, steht er doch in den Kontroversfragen ganz auf der Seite der Porretaner¹⁰. Gerade darin besteht aber insofern ein gewisser Fortschritt, und das macht seine literarhistorische Bedeutung aus, als in dieser *Complatio quaestionum* die verschiedenen Ströme und Schulrichtungen des 12. Jahrhunderts zusammenlaufen und sich gegenseitig befriedet als Ganzes weitertradiert werden.

Bisher sind folgende 6 Hss dieser Summe bekannt:

Cod. lat. Paris. Nat. 14526 fol. 61r–144v	= P ₁
Cod. lat. Paris. Nat. 14556 fol. 267r–364v	= P ₂

¹ Ph. S. Moore, *The Works of Peter of Poitiers, Master in Theology and Chancellor of Paris (1193–1205)*, Notre Dame, 1936, 38f., hat diese Identität behauptet; H. Weisweiler hat jedoch in einer Rezension in: *Scholastik* 13 (1938) 127 starke Bedenken dagegen geltend gemacht. Landgraf, *Introducción...* 153, bezeichnet die Identität als wahrscheinlich, während sie Hödl, a.a.O. 250, als gesichert ansieht, ohne diese Ansicht jedoch näher zu begründen.

² J. Gründel, a.a.O. 201; L. Hödl, a.a.O. 241; D. Van den Eynde, a.a.O. 136–141.

³ Vgl. den Prolog, ed. M. Grabmann, a.a.O. 525, Anm. 1.

⁴ Vgl. R. Heinzmann, a.a.O. 48; 186.

⁵ Vgl. R. Heinzmann, a.a.O. 43–50; N. Wicki, *Die Lehre von der himmlischen Seligkeit in der mittelalterlichen Scholastik von Petrus Lombardus bis Thomas von Aquin*, Freiburg (Schweiz) 1954, 27.

⁶ Vgl. O. Lottin, *Psychologie et Morale aux XIIe et XIIIe siècle*, Tom III, 2 Gembloux 1949, 695; J. Warichez, *Les Disputationes de Simon de Tournai*, Spicilegium Sacrum Lovaniense 12, Louvain 1932, XXXII, XXXV.

⁷ Vgl. A. M. Landgraf, *Introducción*, 153f.; O. Lottin, a.a.O. 695.

⁸ A. M. Landgraf, *Udo und Magister Martinus*, a.a.O.

⁹ J. Gründel, a.a.O. 201.

¹⁰ Vgl. J. Gründel, a.a.O. 201–204; R. Heinzmann, a.a.O. 49f., 186; L. Hödl, a.a.O. 251; O. Lottin, a.a.O. Tom IV, 1, 161.

Cod. lat. 789 Troyes fol. 11-111r = T

Cod. lat. 57 Cambridge, St. John's College fol. 9-146

Cod. lat. 299 Klosterneuburg

Cod. lat. 209 Toulouse.

Die drei erstgenannten Hss wurden für dieses Verzeichnis herangezogen. P₁ bietet den besten Text und wurde deshalb zugrunde gelegt. Die Varianten im Apparat beziehen sich jeweils auf P₂. Wortumstellungen wurden nicht berücksichtigt. In den wenigen Fällen, wo P₁ den schlechteren Text hat und deshalb in den Apparat gesetzt wurde, ist das dort durch die Hinzufügung »P₁« eigens gekennzeichnet.

Die Hs von Troyes (= T) wurde nicht textkritisch herangezogen, sondern sollte lediglich als Beweis für den Bestand der Quästionen dienen, der, wie aus dem Verzeichnis hervorgeht, nur geringfügige Abweichungen aufweist. Die übliche und dem Werk auch sachlich zugrunde liegende Einteilung in vier Bücher ist in den Hss formell nicht durchgeführt; ebenso fehlt die Zählung der einzelnen Kapitel; beides wurde zur besseren Orientierung in Klammern hinzugefügt.

Die Kapitel sind jeweils durch eine Anzahl mit *Item quaeritur* eingeführte Fragen aufgegliedert. Um einen möglichst umfassenden Einblick in die Vielfalt der behandelten Probleme zu gewähren, wurden diese *quaestiunculae* je nach Ermessen in das Verzeichnis aufgenommen.

KAPITELVERZEICHNIS

P₁ P₂ T Cap

61ra 267ra 1ra

Compilatio quaestionum theologiae secundum Magistrum Martinum.

Cautum est in sacris constitutionibus . . .

LIBER I

61ra 267ra 1rb (1) Hic probatur unum esse principium rerum. Quia deus investigari non potest per causas praecedentes, cum ipse sit causa suprema, per sequentia philosophi eum esse investigantes usi sunt anagogica intelligentia per ea quae facta sunt unicam eorum esse causam advertentes hoc modo. 5

61rb 267rb 1va (2) Disputatio Manichaei contra Catholicum et decisio obiectorum. Contra ea quae dicta sunt de uno principio asseruit Manichaeus duo esse principia rerum: unum lucis a quo omnis spiritus, aliud tenebrarum a quo omne corpus esse dogmatizavit seductus a phantasia. 10

61rb 267va 2ra (3) Quaeritur an omnibus nominibus positionum possit censeri deus. Cum nomina effectuum transsumantur ad essentiam et quaelibet sint a deo, quaeritur an omnium nominibus censeatur deus. 15

61va 267vb 2va (4) De significatione nominum creaturarum quaeritur, quid significant, cum de deo praedicantur. Cum nomina creaturarum ad nominandum creatorem transsumuntur quaeritur, quae, quomodo vel in qua significatione de deo praedicentur. 20

61vb 268ra 2vb (5) Quaeritur, quid praedicetur cum dicitur deus est alicubi, deus est ubicumque. Praedicamentum ubi, cum dicitur de deo, secundum quosdam reducitur in praedicamentum relationis et est sensus, cum dicitur deus est ubique, id est ubicumque quid locatum est, deus est. 25

1-2 Compilatio . . . Martinum) Hic incipiunt quaestiones theologiae secundum Magistrum Martinum; 6 sequentia consequentia; 7 esse om; 12 esse om; 13 omne om; 14 a) hac; 22 quae add et; 22 vel et; 23 deo eo;

P ₁	P ₂	T	Cap	
61vb	268rb	2vb	Item quaeritur, cum deus ubique sit et in omni re, an alicubi incepert esse vel in aliqua re.	
62ra	268rb	3ra	Item quaeritur, utrum spiritus sanctus sit in malis hominibus. In philosophis gentium multa sunt dona spiritus sancti.	5
62ra	268vb	3rb	Item quaeritur, utrum deus melius possit esse in aliquo quam sit.	
62rb	268vb	3va	Item quaeritur, an meliori modo fuit in virgine concepto partu quam ante.	
62rb	268vb	3va	Item quaeritur, utrum melius fuerit beatae virginis deum habere in mente quam in ventre.	10
62rb	269ra	3vb	(6) Quaeritur, quid dicatur de deo et quid de homine hoc adverbio quando. De praedicamento quando scribit Boethius in libro De trinitate dicens.	
62va	269ra	4ra	(7) De praedicamento situs. Praedicamentum situs in deo non requiritur.	15
62va	269ra	4ra	(8) Hic disputatur circa frui et uti. Frui est amore alicui rei inhaerere propter seipsam.	
62vb	269rb	4va	(9) Hic disputatur circa latram et duliam. Occasione huius authentici: nulla imago dei debet adorari nisi illa quae est hoc quod est ille quaeritur, utrum peccatum sit adorare angelum vel hominem.	20
63rb	269va	5rb	Item quaeritur, an locus sit de substantia adorationis, similiter tempus.	
63rb	270rb	5va	(10) De scientia et praescientia dei. Duo sunt dumtaxat praedicamenta theologica: substantia et relatio.	25
63rb	270rb	5va	Item quaeritur, an scientia dei possit augeri vel minui.	
63rb	270rb	5va	Item quaeritur, an deus semper sciat, quod semel scit.	
63va	270rb	5vb	Item quaeritur, an eandem scientiam habeat deus quam habuit vel habebit de quocumque.	30
63va	270rb	5vb	Item quaeritur, an praescientia dei sit causa futurorum.	
63vb	270vb	6ra	Item quaeritur, utrum scientia male agendi sit a deo.	
63vb	270vb	6rb	Item quaeritur, utrum plura sint ea quae sunt deo praesentia quam ea quibus deus est praesens.	
63vb	270vb	6va	Item quaeritur, an praescientia sit tantum futurorum.	35
64ra	271ra	6va	(11) De potentia dei hic multipliciter disputatur. Ad theo-	

1 omni) qualibet; 1 an *add* deus; 3 in) ut in; 12-13 hoc ... quando *om*; 15 de... situs *om*; 16 requiritur) reperitur; 17 hic ... uti) de uti et frui; 19 hic ... duliam) de latria et dulia; 20 authentici) auctoritatis; 20 adorari) coli; 20 nisi) scilicet nisi; 25 dei *om*; 26 substantia *add* scilicet;

P ₁	P ₂	T	Cap	
64ra	271rb	6vb	logicum praedicamentum substantiae pertinet potentia, circa quam quaeritur, an deus possit omnia.	
64rb	271va	7ra	Item quaeritur, utrum deus faciat omnia quae potest facere.	
64rb	271va	7rb	Item quaeritur, an omnia possibilia possit deus.	
64va	271va	7rb	Item quaeritur ab importuno philosophista, an omnia possibilia subsint divinae potentiae.	
64vb	272ra	7va	Item cum album possit nigrum esse, tamen impossibile sit secundum causas inferiores quid simul esse album et nigrum, quaeritur, an possit hoc deus.	10
65ra	272rb	8ra	Item quaeritur, an deus possit quidquid potuit.	
65ra	272va	8rb	Item quaeritur, an ea quae sunt possibilia secundum superiores causas tantum concedenda sint impossibilia ante eventum.	
65rb	272vb	8va	(12) Hic quaeritur, an Abraham tenebatur immolare filium et de contingentibus hunc articulum. Contra voluntatem dei quae ipse est nihil fit, sed ei semper consonant rerum eventus.	15
65rb	272vb	8vb	Item quaeritur, an dominus significavit mandatum hac forma verborum: vade immola filium tuum.	20
65va	273ra	9ra	Item quaeritur circa hanc quaestionem, an dominus possit praecipere alicui quod malum est.	
65va	273rb	9rb	Item quaeritur, an Abraham locutus sit contra mentem cum ait pueris suis: sedete hic cum asino donec ego et puer revertamur ad vos.	25
65va	273rb	9rb	Item ex incidenti quaeritur, utrum quaelibet voluntas bona semper effectui mancipanda sit.	
66ra	273vb	10ra	(13) Quaeritur, utrum peccata fiant contra voluntatem dei. Super epistulam ad Hebraeos dicit auctoritas.	
66ra	273vb	10ra	Item quaeritur, utrum deus velit quicquid voluit.	30
66rb	274rb	10va	(14) De voto Iephetae quaestio hic proponitur. De voto Iephetae quo voluit deo offere virginem iam pridem ven- tilata est quaestio.	
66rb	274rb	10va	Item quaeritur, an Iepheta perplexus erat.	
			(15) De perplexitate peccatorum. Perplexam quaestionem de perplexitate peccatorum opportunitate nacta competenti quaestioni de Iephetae quae praecessit consequenter an-	35
			3 utrum) an; 5 possibilia) potentia P ₁ ; 6 philosophista) sophista; 13 concedenda) censenda; 16 hunc articulum) aliis; 24 sedete) expectate; 24 asino) asina; 31 De... proponitur) de voluntate Iephetae; 31 voto) voluntate; 32 quo) qua; 32 offere add filiam;	

P ₁	P ₂	T	Cap	
			necto ubi quaeritur, si duo quae sunt de genere malorum ita urgeant quod alterum eorum necesse sit eligi, utrum aliquis perplexus sit inter duo mala ut non possit vitare alterum quin delinquit.	
66va	274va	11ra	(16)	De dispositione dei et diaboli ministerio. Legitur in libro Sapientiae: sapientia dei attingit a fine usque ad finem, ab aeterno usque in aeternum et disponit omnia suaviter.
66vb	274vb	11rb	(17)	De praedestinatione. Iacob dilexi, Esau autem odio habui.
67ra	275ra	11vb		Item quaeritur, an deus possit incipere aliquid velle.
67ra	275rb	12ra		Item quaeritur, si melius sit praedestinatum esse quam iustum esse.
67rb	275va	12va		Item quaeritur, an iste possit facere ut sit praedestinatus, similiter an possit facere qui est electus ut sit reprobus.
67va	275vb	12va		Item ex incidenti emergit quaestio, utrum ab aeterno deus dilexit Iudam.
67va	275vb	12vb		Item quaeritur, an verum sit hoc: si deus praedestinavit aliquem necessario salvabitur.
67vb	276ra	13ra	(18)	De prophetia praedestinationis, praescientiae et comminationibus. Super hunc locum Matthaei: ecce virgo in utero habebit et pariet filium, dicit auctoritas.
68ra	276rb	13va		Item quaeritur, an aliquid sit dictum a domino per bonum prophetam quod non sit impletum vel implementum.
68rb	276vb	14ra		Item quaeritur, an prophetiae impletae sint verae adhuc.
68rb	267vb	14ra		Item quaeritur de prophetia Ionae.
68rb	277ra	14rb		Item quaeritur, an deus omnes prophetas voluit esse veros.
68va	277ra	14rb	(19)	Quaeritur, an hoc nomen reprobatio intelligatur positive vel remotive tantum. Sicut effectus praedestinationis est ipsa iustificatio finalis ita effectus reprobationis est obduratio.
68vb	277rb	14vb	(20)	Utrum aliquis possit esse peccato obnoxius. Dictum est autem in auctoritate Augustini quae praecessit, neminem esse sine peccato.
68vb	277rb	14vb	(21)	De significatione istorum nominum: usia, usiosis, hypo-

2 quod) ut; 7 finem *add* fortiter id est; 9 autem *om*; 12 sit) est; 20-21 De . . . comminationibus *del*; 26 prophetiae *add* iam; 28 voluit; 31 remotive) negative; 31 tantum *om*; 34 utrum) quaeritur; 35 autem *om*; 37 nomen *om*;

			stasis, prosopa. Eminentior ceteris maioremque ex-
			poscens indaginem quaestio de distinctione personarum
			indiscussa temeritate praecipitanda non est, quia quanto
			sanctior est materia tractatus tanto magis artifex disse-
			rens de ea debet esse circumscriptus.
69ra	277va	15rb	(22) Quaeritur, utrum anima sit persona. Secundum praefata
			definitionem humana anima videtur esse persona.
69ra	277vb	15va	(23) De significatione huius nominis persona in singulari et
			in plurali. Nomen personae a naturalibus transsumptum
			est ad patrem et filium et spiritum sanctum.
69va	278rb	16rb	(24) An hoc nomen persona conveniat univoce personis
			creatis et increatis. Personis increatis convenit hoc
			nomen persona univoce, sed utrum personis creatis et
			increatis in diversis singificationibus conveniat, ambi-
			guum potest esse.
69va	278va	16va	Item quaeritur, an tres personae sint unius dei.
69vb	278vb	17ra	Item quaeritur, an tres personae sint diversae.
70rb	279va	17vb	Item quaeritur, utrum philosophi gentium habuerint
			notitiam trium personarum.
70va	279va	17vb	(25) De hoc nomine trinitas. Cum dicitur deus est trinitas,
			dubitatur quid significet hoc nomen trinitas.
70va	279vb	18rb	(26) Utrum hoc nomen deus significet naturam vel personam.
			Quaerunt quidam non invacue, utrum hoc nomen deus
			significet naturam tantum vel tantum personam vel
			personam et naturam.
70vb	279yb	18rb	Item quaeritur, an hoc nomen aliquid neutraliter posi-
			tum ad essentiam semper pertineat.
71ra	280va	18vb	(27) An proprietates sint in essentia. Quibusdam videtur
			quod proprietates sint in essentia.
71rb	280va	19ra	(28) De hoc termino potens generare. Terminus iste potens
			generare, cum deo dicatur secundum essentiam,
			praedictam regulam non observat.
71va	281ra	19va	(29) De habitudine istorum praedicabilium pater et filius et
			spiritus sanctus. Dubitari potest de habitudine istorum
			praedicabilium: pater et filius et spiritus sanctus, divina
			essentia, trinitas et huiusmodi.
71vb	281rb	19vb	(30) De hoc verbo spirandi. Theologus contra analogiam
			artis grammaticae ponit verbum spirandi transitive.

7 definitionem *add* personae; 8-9 et in) et; 11 an) quaeritur
an; 14-15 ambiguum . . . potest *om*; 20 trinitas *add* cum
dicitur; 23 invacue) supervacue; 29 sint *om* P₁; 38 trans-
itive) transsumptive;

P ₁	P ₂	T	Cap	
72ra	281va	zora		Item quaeritur de conversa simplici huius: pater et filius sunt unum principium spiritus sancti.
72ra	281va	20rb		Item quaeritur de illis propositionibus et unus et alias spiratorum spiritus sanctus est.
72va	282rb	20vb		Item quaeritur, an pater et filius sint unus auctor spiritus sancti. 5
72va	282rb	21ra		Item quaeritur, utrum pater eo quo est principium sit principium creaturarum.
72va	282rb	21ra	(31)	Utrum spiritus sanctus procedat a patre et filio. Quia spiritus sanctus procedit ab utroque, spiritus est spiritus utriusque. Ergo quod procedit ab utroque personaliter differt ab utroque. 10
73ra	282vb	21va	(32)	De processione spiritus sancti. Quaedam processio spiritus sancti ex tempore est, illa est opus trinitatis.
73rb	283ra	21vb	(33)	De missione spiritus sancti. Spiritus tunc invisibiliter mittitur, quando humanae animae per gratiam infunditur. 15
73rb	283ra	22ra		Item quaeritur, an una persona possit esse in aliqua re aliquo modo, quin et utraque reliquarum sit in eadem re in eodem modo. 20
73rb	283rb	22ra		Item quaeritur, an pater mittatur vel infundatur a spiritu sancto.
73va	283rb	22rb		Item quaere, quomodo intelligendum sit quod dicitur spiritum sanctum datum fuisse apostolis in die pentecostes. 25
73va	283va	22va		Item quaeritur, an spiritus sanctus sit ab aeterno donum.
73va	283va	22va	(34)	Utrum pater diligat filium dilectione quae est spiritus sanctus. Pater diligit filium dilectione quae est spiritus sanctus.
73vb	283vb	22vb		Item quaeritur, an homo diligit deum an proximum spiritu sancto. 30
73vb	283vb	22vb		Item quaeritur cum dicitur deus est caritas, an eodem genere dicendi dicitur deus est fortitudo.
74ra	283vb	22vb	(35)	Utrum hoc nomen imago praedicet de filio relationem. Relatio secundum hypostasim propria est hypostasis cuius est proprietas. Sed hoc nomen imago cum praedicitur de filio praedicat de deo relationem. 35

10 spiritus est)spiritus sanctus est; 11 quod)quia; 15 spiritus tunc) spiritus sanctus tunc; 15 invisibiliter) visibiliter; 27 utrum) quaeritur utrum; 34 utrum) quaeritur utrum;

P ₁	P ₂	T	Cap	
74rb	284ra	23rb		Item quaeritur, utrum tres personae invicem ad se secundum substantiam referantur.
74rb	284rb	23rb		Item quaeritur, utrum filius sit aequalis patri secundum relationem.
74rb	284rb	23va		Item quaeritur, an hoc nomen distinctus significet relationem.
74va	284va	23vb	(36)	Christus est virtus et sapientia patris. Apostolus inquit: Christus est dei virtus et sapientia.
74va	284va	24ra		Item quaeritur, an filius se ipso vel per se ipsum sapiens sit.
74vb	284vb	24ra	(37)	Utrum relatio secundum usiam vel hypostasim sit usia vel hypostasis. Theologi certant et adhuc sub iudice lis est, utrum relatio secundum usiam vel hypostasim sit usia vel hypostasis.
75rb	285va	24vb	(38)	Quaeritur utrum aliud sit natura et aliud persona. Hilarius in libro De Trinitate ait: o haeretice, an naturam intelligis an rem naturae.
75rb	285vb	25ra	(39)	De notionibus. Quaedam proprietas patris est innascibilitas.
75vb	286ra	25va		Item quaeritur, utrum innascibilitas sit personalis proprietas.
75vb	286ra	25va	(40)	Quid significant haec nomina dominus, creator, dicta de deo. Quid significant haec nomina dominus creator dicta de deo, non immerito quaeritur.
76ra	286va	26ra		Item quaeritur, utrum aliqua fiunt deo coaeterna.
76rb	286vb	26rb		Item quaeritur, utrum unum solum sit ab aeterno.
76rb	286vb	26va		Item quaeritur, utrum unum solum sit verum ab aeterno.
76rb	287ra	26va	(41)	De distinctione personarum. Personarum distinctio fit bipartito, tum appropriatione nominum et rerum tum appropriatione nominum sed non rerum.

1 ad se *om*; 7 sapientia *add* dei; 8 est *om* P₁; 11 utrum
quaeritur utrum; 11 vel *add* secundum; 16 an) aut; 17 an)
aut; 18 patris *om* P₁; 22 quid) quaeritur quid; 22 dicta)
praedicata; 25 fiunt) sint;

LIBER II

P ₁	P ₂	T	Cap	
76va	287rb	27ra	(1)	Quaeritur, utrum inquisitioni divinae finem praestet inventio. Inquisitioni divinae finem non praestabit inventio.
77ra	287va	27rb	(2)	De hyperphania. Hyperphania est divina contemplatio sui.
77ra	287vb	27va	(3)	De hypophania. Hypophania est divinum participium, naturae legibus occurrentes, archana reservans, pro discreta capacitate.
77rb	288ra	27vb	(4)	De distinctione hierarchiarum. Distinguuntur angeli non solum nominibus sed etiam officiis.
77rb	288rb	28ra		Item quaeritur cum ordo propriis donis distinguatur ab alio ordine, utrum in eodem ordine unus spiritus scilicet potioribus donis vel datis distinguatur ab alio.
77rb	288rb	28ra		Item quaeritur, quando facti sint angeli.
77va	288va	28rb		Item quaeritur, utrum boni creati fuerint vel mali.
77vb	288vb	28va	(5)	De peccato Luciferi. Ascendam in caelum et exaltabo solium meum et similis ero altissimo.
77vb	289ra	28vb		Item quaeritur, utrum magis peccavit Lucifer quam Adam.
78ra	289ra	28vb		Item quaeritur, utrum Lucifer potuit esse malus in primo momento suae creationis.
78va	289va	29va	(6)	Utrum diabolus substantialiter vel accidentaliter sit in homine. Quaeri solet, an daemones scient creare.
78va	289va	29va		Item quaeritur, an diabolus sit in homine per essentiam.
78vb	290ra	30ra	(7)	De diabolo, utrum sit odiendus. Quaeritur, an diabolus sit odiendus.
78vb	290ra	30ra		Item cum diabolus sit odiendus quaeritur, an tantum sit odiendus quantum deus diligendus.
79ra	290rb	30rb		Item quaeritur simplici quaestione citra coactionem argumentorum, utrum possint angeli in officio generandi.
79rb	290va	31rb	(8)	An angeli hominem custodiant. Est autem aliud officium angelorum quam scilicet custodire hominem.

¹ Hic incipit de creatione angelorum *marg.*; 11 donis *om.*; 12–13 utrum . . . alio *om.*; 16 de) quaeritur de; 16 ascendam) ascendo; 17 meum *om.*; 18 quam) vel; 22 utrum) quaeritur utrum; 26 de) quaeritur de; 26 an *om.*; 33 An . . . custodiant) Quaeritur angelus malus hominem custodiat; 33 autem *om.*; 33 aliud) aliquod;

P ₁	P ₂	T	Cap	
79rb	290vb	31rb		Item quaeritur, utrum angelus custodiat illum a peccato qui est in peccato.
79va	291ra			Item quaeritur, utrum plus mereatur quis operibus quae facit mere propria voluntate quam eis quae facit exhortatione et consilio angeli.
79va	291ra			Item quaeritur, utrum bonus angelus semper praesens sit ei cui est delegatus.
79vb	291rb	31va		Item quaeritur, utrum unus bonus angelus contrarius sit alii bono angelo.
79vb	291va	31va		Item quaeritur, quomodo intelligendum sit hoc: Micaelem commisissime proelium cum dracone.
79vb	291va	31va		Item quaeritur, an Christo secundum quod homo duo angeli deputati sint: unus ad praesidium et alter ad exercitium.
79vb	291va	31va		Item quaeritur, utrum haec spiritualis lucta inter hominem et diabolum sit a deo.
80ra	291vb	31vb		Item quaeritur occasione principalis quaestio[n]is, utrum quanto maior est difficultas in merendo tanto maius sit meritum.
80ra	291vb	32ra	(9)	De angelis, utrum cotidie mereantur. Quidam assentunt quod angeli cotidie merentur et merebuntur usque in diem iudicii.
80rb	292ra	32rb		Item quaeritur, an compassio sit in bonis angelis an futura sit in die iudicii.
80rb	292rb	32va		Item de malis angelis quaeritur, quales effecti sunt in casu.
80va	292rb	32va		Item quaeritur, utrum diabolus puniatur igne Gehennae vel alio igne.
80va	292va	32vb		Item quaeritur, an ignis Gehennae luceat.
80va	292va	32vb	(10)	Utrum corporalia sint ex nihilo vel non. Hactenus persecuti sumus ab exordio tertiae distinctionis de creatura spirituali, superest igitur de corporali prosequendum et de composita ex corpore et spiritu.
80vb	292vb	33ra	(11)	An traductio corporis primi parentis fuerit secundum inferiores vel superiores causas. Quaerunt scholares, an traductio corporis primi parentis et eius formatio

1 utrum) an; 1 illum) istum; 4 mere) mera et; 6 utrum) an; 6 angelus *om* P₁; 8 unus *om* P₁; 10 hoc) quod legitur; 12 an) utrum; 13 sint) fuerint; 23 compassio) passio; 25 quales *om*; 30 utrum) quaeritur utrum; 34 an) quaeritur an; 34 corporis *om*; 35 quaerunt) fuerunt quaerentes; 36 parentis) hominis;

P ₁	P ₂	T	Cap	
				fuit secundum causas inferiores an secundum superiores.
81ra	293ra	33rb		Item quaeritur, quare lignum interdictum primis parentibus diceretur lignum scientiae boni et mali.
81ra	293rb	33va		Item quaeritur, utrum primi parentes ante actum comedendi sola cogitatione vel voluntate peccaverint venialiter.
81rb	293rb	33va (12)		Utrum necesse esset Adam mori ante peccatum. Corpus Adae ante peccatum animale fuit, id est tale quod necesse habuit sustentari edulio.
81va	293vb	34ra (13)		An Adam peccasset comedendo de ligno vetito si non esset prohibitum. Peccatum erat Adae comedere de ligno scientiae boni et mali, hoc nisi esset prohibitum, non esset peccatum.
81va	293vb	34rb		Item quaeritur, uter primorum parentum plus peccavit Adam scilicet vel Eva.
81vb	294ra	34rb		Item quaeritur, utrum Adam ambierit esse sicut deus.
81vb	294ra	34va		Item quaeritur, an prohibitio ligni fuit bonum.
81vb	294rb	34va (14)		An peccatum primi parentis fuit veniale oboediendo consorti et quare peccatum hominis fuit remediable et non daemonis. Cum Adam obsequi suae consorti in comedendo pomum vetitum veniale peccatum putavit, quaeritur, an imputandum sit pro veniali.
81vb	294rb	34va		Item quaeritur, utrum peccatum Adae gravius fuit ceteris peccatis.
82ra	294va	34vb		Item quaeritur de statu primi hominis ante peccatum, utrum tunc fuerit mortalis vel immortalis.
82ra	294va	34vb		Item quaerunt curiosi scholares, qualiter liberos procreassent primi parentes, si non peccassent.
82ra	294va	35ra		Item quaeritur, utrum Adam natura esset ante lapsum dissolubilis.
82rb	294vb	35ra		Item cum Adam haberet potentiam moriendi et non moriendi, quaeritur a quo haberet illam ad usum moriendi et a quo haberet ad usum non moriendi.

1 fuit) fuerit; 1 an secundum) an; 3 quaeritur) quaere; 10 habuit) habebat; 11-12 An... prohibutum) quid sit peccatum; 18 ligni add vetiti; 19 fuit) fuerit; 19 oboediendo add suae; 20 quare) quod; 20 peccatum add primi; 20 fuit) fuerit; 22-23 putavit) putaverit; 26 de statu) utrum status; 26 peccatum) lapsus; 27 utrum tunc om; 28-29 procreassent) procrearent;

P ₁	P ₂	T	Cap	
82va	295ra	35va	(15)	Quaeritur, quam gratiam habuit Adam ante peccatum. Videndum est quam gratiam habuit primus homo ante casum.
82vb	295rb	35vb		Item quaeritur, an Adam plus dilexit deum post infusa carismata quam ante.
82vb	295va	35vb		Item quaeritur, quae fuit illa gratia, qua Adam poterat stare et non poterat proficere ante peccatum.
82vb	295va	36ra	(16)	De differentia imaginis, similitudinis et aliis adiunctis.
83rb	296ra	36va	(17)	Homo factus est ad imaginem et similitudinem dei.
83va	296rb	36va		An Adam ante peccatum aliquid ignoravit. Notandum est quod anima primi hominis triplicem habuit scientiam, scilicet de caelestibus et de terrenis et de se ipsa.
83va	296va	37ra	(18)	Item quaeritur, utrum Adam potuit esse malus in primo momento sua creationis.
83vb	296vb	37rb		Definitio liberi arbitrii et de libero arbitrio. Dictum est libertatem arbitrii fuisse illud quo homo potuit stare. Liberum autem arbitrium a philosophis sic definitur: liberum arbitrium est liberum ex voluntate iudicium; a theologis sic describitur: liberum arbitrium est facultas voluntatis et rationis qua eligitur bonum gratia assistente et malum gratia desistente.
84ra	297ca	37va	(19)	Item quaeritur, secundum quem statum iudicandus sit iste qui a nativitate habet liberum arbitrium corruptum.
84rb	297rb	37vb	(20)	Qua poena punitus sit homo in anima merito peccati. Primus homo vulneratus fuit in naturalibus et spoliatus gratuitis.
84rb	297va	38ra		De anima quaeritur, utrum sit ex traduce cum Abel traduxit infirmitatem animae. Punitus est homo in se et in propagine.
84va	297vb			Item quaeritur, quid sit originale peccatum.
84vb	298ra	38va		Item quaeritur, an parvulus qui decedit cum solo originali damnetur.
85ra	298va	39ra		Item quaeritur, an aliqua anima possit contrahere diversa originalia.
				Item quaeritur, utrum peccatum eorum gignentium

8 imaginis *add* et; 10 an) quaeritur an; 11 est *om* P₁; 13 ipsa) ipso; 19 ex) de; 20 describitur *om*; 21 et) vel; 22 gratia) ea; 26 homo *add* per peccatum; 27 fuit) est; 29 utrum) an; 29 cum) in; 37 eorum) illorum;

P ₁	P ₂	T	Cap	
				traducatur in genitos, sicut peccatum Adae traducitur in posteros.
85rb	298vb	39rb		Item quaeritur, an teneatur quis confiteri originale peccatum.
85va	299ra	39va		Item quaeritur, utrum originale peccatum sit maius aliquo peccato actuali vel mortali.
85va	299ra	39vb (21)		An parvulis qui decedunt cum originali dicetur: ite maledicti etc. Parvuli qui decedunt cum solo originali in iudicio erunt cum reprobis a sinistris.
85vb	299rb	40ra		Item quaeritur, an tales dicendi sint membra diaboli vel non.
85vb	299rb	40ra		Item quaeritur, an ille qui cum solo originali decedit vermem sentit conscientiae.
86ra	299va	40va (22)		De ordine peccandi et progressu a sensualitate ad rationem. Ordo peccandi qui fuit in primis parentibus ad litteram est in anima cuiuslibet peccatoris quantum ad spiritualem intelligentiam.
86rb	299vb	40vb		Item quaeritur, a quo inficta est homini necessitas peccandi.
86va	300ra	41ra		Item quaeritur, quo auctore infirmitas ex qua sunt primi motus sit in homine.
86va	300ra	41ra		Item quaeritur a latere quaestionis satis tamen contingit principale propositum, utrum aliquod peccatum fiat quod non committatur auctore diabolo.
86vb	300rb	41rb (23)		An veniale possit fieri mortale. Motus qui tenetur in sensualitate potest teneri in inferiori vel superiori parte rationis, ergo motus qui est veniale potest esse mortale.
87ra	300va	41vb		Item quaeritur, utrum aliquis motus primus sit peccatum mortale.
87ra	300vb	41vb		Item quaeritur, an diabolus primo motu possit moveri.
87rb	301ra	42ra (24)		Quaeritur, utrum ratio consentiat sensualitati in peccato. Motus concupiscentiae quamdiu non excedit fines sensualitatis, veniale est peccatum, si autem consentiat ratio incurrit mortale peccatum.
87va	301rb	42va		Item quaeritur, an duo contrarii motus simul sint in anima.

3 an) utrum; 5 utrum) an; 5 maius) minus; 6 vel) et;
 7 an) quaeritur an; 12 quaeritur) quaere; 12 cum...
 originali *om.*; 18 a) in; 18 est) sit; 25 an) quaeritur an;
 33 excedit) extendit; 34 autem) vero; 35 incurrit) in-
 curritur;

P ₁	P ₂	T	Cap	
87va	301va	42vb	(25)	An motu sensualitatis mereatur quis praemium. Sen- sum et imaginationem omnes homines communes cum brutis animalibus.
87vb	301vb	43ra		Item quaeritur, cur non dicitur sensualitas virtus.
87vb	301vb	43ra	(26)	Quid sit peccatum. Peccatum est dictum vel factum vel concupitum contra legem dei. Quaeritur, an haec definitio conveniat veniali peccato.
88ra	301vb	43rb		Item quaeritur, utrum melius sit abstinere a veniali quam a mortali.
88ra	302ra	43va	(27)	An omnina in eo quod sunt, sint bona. Vedit deus cuncta quae fecerat et erant valde bona.
88rb	302va	43vb		Item quaeritur, quid praedicetur hic quidlibet est bonum.
88rb	302va	43vb		Item quaeritur, an actio aliqua sit peccatum.
88va	302va	43vb		Item quaeritur, an actus ille qui fuit adulterium faciat istum reum.
88va	302va	44ra	(28)	An mala actio duos habeat auctores. Peccatum in- quantum est actio genere est a deo, inquantum vero est peccatum privatione officii vel finis est ab homine vel a diabolo.
89ra	303rb	44va	(29)	An ebrietas sit peccatum. Nolite inepti vino in quo est luxuria. Apostolus prohibuit ebrietatem, ergo ebrietas est peccatum.
89ra	303rb	44vb	(30)	An eadem actio sit bona et mala. Ponatur duos ferre unum molarem ad fabricam ecclesiae, ecce unus fert causa ostentationis, ut scilicet ostendat vires suas et robur corporis, alias ex devotione, ut subveniat fa- bricae ecclesiae.
89rb	303va	45ra		Item quaeritur, utrum avaritia sit qualitas mentis.
89vb	304rb	45vb		Item quaeritur, quid in omissione debiti sit pec- catum vel quid meritum poenae.
90ra	304va	46ra	(31)	Quaeritur, utrum aliqua res sit mala quae non secundum aliquid sit bona. Rationibus expositis arguitur quod nullius actionis esse sit a diabolo vel homine.
90ra	304va	46rb		Item quaeritur, utrum bonum sit causa et origo mali.
90ra	304vb	46rb		Item quaeritur, in quo sit malum.

1 an) quaeritur an; 2 omnes *om*; 2 communes) commu-
nem; 3 cum) et cum; 5 quid) quaeritur quid; 10 an)
quaeritur an; 12 quaeritur *om*; 17 an) quaeritur an; 18
vero) non; 21 an) quaeritur an; 25 ecclesiae *om*; 25 ecce
om; 29 quaeritur) quaere; 30 omissione) commissione;
30 debiti *om*; 32 quae) quod; 33 expositis) exquisitis;

P ₁	P ₂	T	Cap	
90ra	304vb	46rb	(32)	Quaeritur, an peccatum sit poena. Quod peccatum sit poena et passio videtur velle Augustinus.
90va	305rb	47ra	(33)	Quid voluntas, quid finis, quid actio. Actionum quae-dam sunt genere bonae, ut reficere pauperes, quaedam genere malae, ut interficere homines, quaedam vero nec bonae nec malae simpliciter, sed eas deformat vel commendat finis, ut circuire plateas.
90va	305rb	47ra	(34)	An voluntas et actus exterior sint idem peccatum. Cum voluntas interior sit peccatum, quaeritur, utrum idem sit peccatum cum actione exteriori vel non.
91ra	305vb	47va		Item quaeritur, an peccatum quod est voluntas debeat censeri eodem nomine quo et opus exterius.
91ra	305vb	47va		Item quaeritur, utrum una et eadem actio sit diversa peccata.
91ra	306ra	47va	(35)	Contra illos qui dicunt voluntatem et actum esse di-versa peccata. Dicentibus quod mala voluntas et actus exterior sint diversa peccata sic obicitur.
91rb	306va	48ra	(36)	An peccatum voluntatis sit peccatum actuale. Quae-runt quidam, an quicumque peccet voluntate peccet actu.
91rb	306va	48rb		Item quaeritur, utrum qui hodie vult facere idem quod heri voluit, an committit aliud peccatum quam heri.
91rb	306va	48rb		Item quaeritur, utrum pariter peccent duo quorum unus committit duo adulteria cum una, alias duo adulteria cum duabus.
91va	306vb	48rb	(37)	Utrum aliquis mereatur tantum voluntate sola quan-tum voluntate et actu. Voluntas sive motus voluntatis est peccatum, sed omne peccatum usque adeo volun-tarium est quod, si non est voluntarium, non est peccatum.
91vb	307ra	49ra		Item quaeritur, an sola voluntate mereatur homo.
91vb	307rb	49ra		Item quaeritur, utrum istorum plus mereatur qui pari voluntate dant religioso et histrioni constitutis in necessitate.

3 quid) quaeritur quid; 3 actio) intentio; 8 an) quaeri-tur an; 8 sint) sit; 11 debeat) debet; 12 nomine) nu-mero; 18 an) quaeritur an; 19 quidam add) quaerentes; 19 quicumque) qui; 21 utrum om P₁; 22 an om P₁; 24 utrum) an; 25 una add et; 27 utrum) quaeritur utrum; 27 sola om; 32 homo) quis;

P ₁	P ₂	T	Cap	
92ra	307va	49rb	(38)	Utrum liceat patrem vel matrem alere furto. Actus boni vel mali non iudicantur ex fine boni vel mali, sed indifferentes ex fine pensantur.
92rb	307vb	49vb	(39)	Utrum eleemosyna possit fieri de substantia male acquisita. Quod dicit Ambrosius: affectus tuus etc., dicunt quidam referendum esse ad actus indifferentes.
92va	308rb	50rb	(40)	An proposito alicui existenti in mortali peccato eleemosynam dare. Pascere pauperem causa inanis gloriae est mortale peccatum.
93ra	308vb	51ra	(41)	An tollerandi sint qui Christum praedicant ex occasione. Dicit Apostolus: sive ex veritate sive ex occasione annuntiatur Christus, gaudeo etc.
93rb	309rb	51ra		Item quaeritur, an perplexus sit praelatus qui est in mortali peccato.
93va	309va	51va	(42)	De eleemosyna et ordine faciendi eam. Super Lucam dicit auctoritas: infructuosa debilitas animae nullo melius curatur ordine quam eleemosynarum largitione.
93vb	309vb	52ra		Item quaeritur, an habendus sit delectus personarum in hospitalitate.
94ra	310ra	52rb	(43)	An delectus sit habendus in personis ad orandum pro peccatis. Quod delectus sit habendus in personis ecclesiasticis pro excessibus humanis videtur.
94ra	310rb	52va		Item quaeritur, utrum oratio mali sacerdotis alicui proposit.
94rb	310va	52va	(44)	De peccato in spiritum sanctum et eius adnexis. Impugnationis gratiae duae sunt species: una quae dicitur apostasia, ut patet in haereticis, alia est impugnatio donorum spiritus sancti in proximo quae dicitur inadvertentia.
94va	311ra	53ra		Item quaeritur, utrum diabolus peccet ex ignorantia.
94vb	311rb	53rb	(45)	Auctoritates circa peccatum in spiritum sanctum. Quocumque modo aliquis peccat in spiritum sanctum peccatum illud dicitur irremissibile, non quia non possit remitti, sed quia difficile remittitur.
94vb	311rb	53rb		Item quaere, an quicumque decedit in mortali peccato, decedat imponenitens.

1 utrum) quaeritur utrum; 1 liceat add alicui; 1 furto) ex furto; 4 utrum) quaeritur utrum; 7 an) quaeritur an; 7 peccato add orare et; 10 an) quaeritur an; 21 an) quaeritur an; 21 ad) atque; 23 ecclesiasticis add advertendum; 26 eius) ei; 28 estom; 31 ignorantia)impotentia P₁;

P ₁	P ₂	T	Cap	
94vb	311va	53va	(46)	An deus possit alicui revelare suam damnationem. Inter ea quae creduntur omnibus proponitur de ne- mine esse desperandum dum vivit.
95rb	311vb	53vb		Item quaeritur de diabolo, utrum teneatur desperare quia nota est ei sua damnatio.
95rb	312ra	53vb	(47)	An ignorantia sit peccatum et si est, an excusat ali- quod peccatum. Ignorantia eius quod quis tenetur scire, si forte nesciet illud, neminem excusat.
95va	312va	54rb		Item quaeritur, an committat adulterium cum sup- ponitur aliena credenti cognoscere propriam uxorem
95vb	312vb	54rb	(48)	causa propagandae sobolis et ad cultum dei.
96ra	313rb	54vb	(49)	De incestu filiarum Loth et collatione peccati filiarum ad peccatum patris. Filiae Loth credentes tantum- modo se esse superstites ad seminarium generis hu- mani rigorem patris mollientes vino se ei nescienti miscuerunt.
96rb	313rb	54vb		An deterior sit ethnicus an falsus christianus. In iudicio erunt quartuor genera hominum.
96rb	313va	54vb		Item quaeritur, utrum melius sit stare an resurgere.
96rb	313va	55ra	(50)	Item quaeritur, utrum maius peccatum sit hypocrisis quam aperta malitia.
96va	313vb	55ra		An virtus sit qualitas mentis vel motus liberi arbitrii et quae virtus sit prima gratia. Virtus est qualitas mentis qua recte vivitur, qua nemo male utitur, qua deus in homine sine homine operatur.
96va	314ra	55rb	(51)	Item quaeritur, utrum fides quae prima dicitur gratia sit ex voluntate.
96vb	314rb	55va	(52)	An homo mereatur vitam aeternam natura ratione merendi. Auctoritas super Ezechielem: sciendum quod mala nostra solummodo nostra sunt, bona autem et omnipotentis dei sunt et nostra.
				De concursu quartuor ad iustificationem impii. Quar- tuor concurrunt ad iustificationem impii, scilicet in- fusio gratiae, motus surgens ex gratia et liberi arbitrii contritio, peccatorum remissio; nullum istorum prius est aliquo eorum quartuor tempore sed natura.

² creduntur *add* credendum; ⁴ de diabolo *om* P₁; ⁹ an
utrum; ⁹ cum) cui; ¹⁴ esse *om* P₁; ¹⁵ vino *add* et;
¹⁶ miscuerunt) commiscunt; ¹⁷ an) quaeritur an; ¹⁸
erunt) sunt; ¹⁹ stare *add* scilicet; ²² an) quaeritur an;
²² mentis *om*;

P ₁	P ₂	T	Cap	
97rb	314vb	55vb	(53)	An quis possit facere ut habeat primam gratiam. Homo potest facere vel non potest ut habeat primam gratiam.
97va	315ra	56ra	(54)	An infundatur prima gratia digno vel indigno. Prima gratia infunditur digno vel indigno.
97va	315rb	56ra		Item quaeritur, an deus possit alicui dormienti infundere primam gratiam.
97vb	315va	56rb	(55)	An bono motu mereatur quis poenam. Motu surgente ex gratia et libero arbitrio meremur, ut quidam dicunt, tertiam iustificationem.
98ra	315vb	56va	(56)	An aliquod peccatum remittatur post obitum. Quod non omnia peccata in praesenti remittantur, videtur velle auctoritas.
98rb	316ra	56vb		Item quaeritur, utrum sit idem aedificare digna, foenum, stipulam (1 Cor 3,12) et peccare venialiter.
98va	316va	57ra	(57)	Utrum qui plus peccat, plus teneatur conteri. Tanta potest esse contritio ut tollat peccatum utroque modo, scilicet quantum ad poenam et quantum ad culpam.
98va	316va	57ra		Item quaeritur, an quanto maius est peccatum tanto magis tenetur homo conteri.
98vb	316vb	57rb		Item quaeritur de illo, qui scit omnia commissa sua sibi esse dimissa iugiter tamen compungitur et conteritur de peccatis.
98vb	316vb	57rb		Item quaeritur, quid petat sibi remitti qui est contritus corde.
98vb	316vb	57rb	(58)	De subtractione gratiae. Nubes recessit quae erat super tabernaculum et ecce Maria apparuit candens lepra.
98vb	317ra	57rb		Item quaeritur, si desinere esse in caritate sit a deo.
99ra	317rb	57va		Item quaeritur, quando contritio delet peccatum, aut quando homo conteritur aut ante aut post.
99ra	317rb	57va	(59)	Quaeritur, utrum faciat deus de iustitia quod facit de misericordia. Idem est dei misericordia quod dei iustitia.
99rb	317va	57vb		Item de poena Iob temporali quaeritur, utrum ea punitus sit meritis exigentibus.
99rb	317va	57vb		Item quaeritur, an idem sit opus iustitiae et misericordiae.

2 non potest add facere; 6 alicui om; 8 an) quaeritur an; 11 obitum) mortem; 16 tanta) quanta; 20 magis) maius; 29 si) an; 29 in) a P₁; 35 ea om; 37 opus) peccatum;

P ₁	P ₂	T	Cap	
99rb	317vb	57vb		Item duo decedunt quorum unus est deterior quam reliquus, quaeritur, an tantum remittatur uni de poena quantum et alii.
99va	317vb	57vb		Item quaeritur, an aliqua poena futura sit aeterna.
99va	318ra	58ra	(60)	An iustum sit puniri Iudam quantum meruerit. Iustum est puniri istum quantumcumque meruerit.
99vb	318rb	58rb		Item quaeritur, utrum tantus posset esse effectus iustitiae in puniendo aliquem ut penitus tolleret effectum misericordiae.
99vb	318va	58rb	(61)	Quaeritur, an deus posset damnare Petrum si Petrus esset in via ita bonus sicut quando decessit. Necesse est deum punire Iudam misericorditer, ergo necesse est deum relaxare aliiquid de poena Iudae.
100rb	319rb	59ra	(62)	Quaeritur, qua poena puniatur reprobis in inferno pro veniali. Si quis decedit cum veniali et mortali damnandus, sed in inferno nulla est expiatio nec mortale nec veniale expiabitur ibi, ergo pro utroque semper punietur.
100rb	319rb	59ra		Item cum poena sit aeterna pro mortali, quaeritur, utrum pro veniali aliqua aggravetur.
100va	319va	59rb	(63)	Utrum peccatum redeat. Peccata propter ingratitudinem redeunt, ut dicunt quidam, sed duplex est ingratitudo.
101ra	320ra	59vb	(64)	An confessio sit sacramentum veteris vel novi testamenti. Confessio est sacramentum veteris vel novi testamenti.
101ra	320rb	60ra		Item quaeritur, an confessio sine caritate facta deleat peccatum.
101rb	320va	60ra	(65)	Quaeritur, an quis teneatur confiteri peccatum quod non commisit putat se tamen commisisse. Quidam dicunt quod confessio et contritio sunt unum sacramentum.
101rb	320va	60ra		Item quaeritur cum merita ministrorum non augeant vel minuant vim sacramentorum, an in sacramento confessionis consulendus sit discretior et melior sacerdos potius quam simplex et minus bonus.
101va	320vb	60rb	(66)	Quid sint claves et quot sint et de contingentibus
<hr/>				
10 posset) possit; 11 sicut <i>om</i> P ₁ ; 14 poena <i>om</i> ; 21 utrum) quaeritur utrum; 21 peccatum redeat) peccata redeant; 29-30 Quaeritur... commisisse <i>om</i> ; 37 Quid... quaestionem) Quaeritur, an teneatur quis confiteri peccatum quod non commisit, putat tamen se commisisse;				

P ₁	P ₂	T	Cap	
102ra	321va	60vb	(67)	hanc quaestionem. Potestas ligandi et solvendi non potest haberi ab aliquo nisi ut clavis.
102ra	321vb	61ra		Quid sit excommunicatio et quot modis dicatur. Considerandum est, quid sit excommunicatio et quot modis dicatur.
102rb	321vb	61rb		Item quaeritur, quomodo non transeat excommunicatio in tertiam personam sicut in secundam.
102rb	322ra	61rb		Item quaeritur, in quo noceat generalis excommunicatio.
102rb	322ra	61rb		Item quaeritur, an debeat ecclesia orare pro excommunicatis.
102rb	322rb	61va	(68)	Item quaeritur, an excommunicatus possit contrahere matrimonium cum ea quae non est excommunicata.
102va	322rb	61va		An maior sit excommunicatus si excommunicato communicaverit in casu non concessu. Prohibitum est generaliter, ne quis communicet excommunicato, et nullus excipitur.
102vb	322vb	61vb	(69)	Item quaeritur, an ab alio possit accusari vel conveniri excommunicatus.
102vb	322vb	62ra	(70)	Quaestio est iuris, an aliquis sit excommunicandus post mortem. Canon dicit quod si in libris alicuius lectum fuerit eum haeresim sapuisse etiam post mortem excommunicandus est.
103ra	323ra	62ra		De zizaniis tollerandis ne eradicetur et triticum. Nolite eradicare zizania ne simul eradicetur et triticum.
103rb	323rb	62rb		Item quaeritur, utrum iudici liceat damnare quempiam contra scientiam.
103rb	323va	62va	(71)	Item quaeritur, an ecclesiasticus iudex debeat sequi iudicium fori.
103va	323va	62va		Cum teneamus dimittere rancorem, quaeritur, an liceat persequi proprias iniurias. Praeceptum est dimittere et dimittetur vobis.
103va	323vb	62va		Item quaeritur, an summus pontifex aut princeps possit persequi proprias iniurias.
103va	323vb	62vb		Item quaeritur, utrum iudex possit uti consilio perfectionis.
				Item quaeritur, quomodo intelligendum sit quod dicitur licitum esse vim repellere moderamine servato inculpatae tutelae.

3-4 considerandum) confitendum; 25 eradicetur) eradicetis; 28 an) utrum; 32 vobis om; 33 aut) an P₁;

P ₁	P ₂	T	Cap	
103va	323vb	62vb		Item posito quod iste sciat se interficiendum ab isto nisi interfecerit eundem quaeritur, utrum licite possit interficere eum.
103va	323vb	62vb		Item quaeritur, utrum liceat alicui repetere sua.
103vb	324ra	63ra	(72)	An qui servili agitur timore spiritu dei agatur. Quartuor sunt timores excepto naturali, scilicet mundanus, servilis, initialis, filialis sive castus.
104ra	324va	63rb		Item quaeritur, utrum initialis timor possit crescere.
104ra	324va	63rb	(73)	Quaestio est, an servilis timor sit appetendus. Omne illud per quod evitatur peccatum mortale est appetendum.
104va	325ra			Item quaeritur, an beata virgo extincto in ea fomite vitiis declinavit a malo.
104va	325ra	64ra	(74)	An timor erit in futuro et utrum certitudo excludat in praesenti timorem. Super hunc locum psalmi: adorabo ad templum sanctum tuum, dicit Augustinus.
105ra	325va	64rb	(75)	An virtutes sint substantiales an accidentales homini, an etiam simul habeantur omnes. Virtus est habitus mentis bene constitutae.
105ra	325vb	64va		Item quaeritur, an naturale possit fieri gratuitum.
105rb	325vb	64va		Item quaeritur, utrum qui habet unam virtutem habeat omnes.
105va	326ra	64vb	(76)	An qui habet unam virtutem habeat omnes. Multae obloqui videntur auctoritates ei quod dictum est habentem unam virtutem habere omnes.
105vb	326rb	65ra	(77)	Utrum septem dona spiritus sancti sint virtutes. Scientia est abstinere a malo, sed non abstinetur a malo nisi per caritatem.
.				Item quaeritur, an septem dona spiritus sancti sint virtutes.
106ra	326va	65rb		Item quaeritur, an unum donum spiritus sancti sit maius alio.
106ra	326va	65rb		Item quaeritur, an ex duobus vitiis aliqua virtus contrahat esse suum.
106rb	327ra	65va		Item quaeritur, an prodigalitas et avaritia sint in eodem genere simul.
106rb	327ra	65vb		

1 sciat) scit; 2 nisi add iste; 2 eundem) eum; 5 agatur) agitur; 6 naturali add timore; 9 quaestio est om; 12 item) similiter; 17 homini om; 18 an... omnes) et utrum simul sint; 20 fieri) esse; 23 an om; 23 habeat) habet; 24 obloqui videntur) obloquuntur; 24 ei... est om; 33 an om; 33 aliqua virtus om; 36 genere simul om;

P ₁	P ₂	T	Cap	
106va	327ra	65vb	(78)	An in aliquo sit fides sine spe et quid sit articulus fidei. Fides quae operatur per dilectionem est fundamentum omnium virtutum.
106vb	327va	66ra		Item quaeritur, an tempus modo sit substantia fidei.
106vb	327va	66rb		Item quaeritur, an illi qui erant tempore incarnationis tenebantur credere illum hominem esse Messiam promissum in lege et non alium.
107ra	327vb	66rb	(79)	Utrum scientia et fides habentur de Christo in via. Quo ego vado scitis et viam scitis.
107ra	327vb	66va		Item quaeritur, an sine plena fide alicui dimissa sunt peccata.
107rb	328ra	66va		Item quaeritur, an Petrus tenebatur ad credendum plura quam aliquis eorum qui decesserunt ante passionem.
107va	328rb	66vb	(80)	An in aliquo casu meritorium sit credere falsum. Quaeri solet, an fides de falsis meritoria sit.
107vb	328va	67rb	(81)	Hic sophistice disputatur circa dilectionem dei et proximi. Peccat qui praepostere agit, nam scire quid facias et nescire ordinem faciendi non est perfectae cognitionis.
108ra	328vb	67va		Item quaeritur, an aliquis possit magis diligere ex caritate quam minus diligendum est ex caritate.
108rb	328vb	67vb		Item quaeritur, an motus dilectionis quem habet aliquis perfectus erga proximum possit esse tantus quantus est motus dilectionis quem habet imperfectus erga deum.
108rb	329ra	67vb		Item quaeritur, an si quis diligit proximum plus quam deum diligit, diligit deum plus quam proximum.
108rb	329ra	67vb	(82)	An omnia opera procedentia ex eadem caritate sint aequae meritoria. Dominus interrogatus, quod esse primum et summum mandatum in lege, respondit.
108va	329ra	68ra		Item quaeritur, utrum quis teneatur diligere plus animam quam corpus.
108va	329rb	68ra		Item quaeritur, utrum quis magis debeat diligere carnem suam quam animam proximi.

1 an) quaeritur an; 9 utrum) quaestio proponitur utrum; 9 et) cum; 9 haberentur) haberentur; 9 Christo add dum esset; 11 sunt) sint; 16 an) hic quaeritur an; 18 circa dilectionem) de dilectione; 22 an) utrum; 24 quaeritur) quaere; 24 aliquis om; 27 diligat) diligit; 28 quam add diligat; 29 eadem) pari;

P ₁	P ₂	T	Cap	
108va	329rb	68ra		Item quaeritur, an idem diligendus sit dupli gradu caritatis.
108va	329rb	68ra	(83)	An magis diligendi sunt extranei boni quam domestici mali. Plus peccat qui suos contemnit quam qui extra-neos.
108vb	329va	68rb		Item quaeritur, an mereatur aliquis magis diligendo inimicum quam amicum.
108vb	329va	68rb		Item quaeritur, an maior sit caritas quam ponere animam pro amicis.
109ra	329va	68va		Item quaeritur, utrum omnis homo adultus et discre-tus teneatur deum diligere quantum potest.
109ra	329va	68va	(84)	De intelligentia istorum verborum: diliges dominum deum tuum ex toto corde. Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo etc., secundum Augustinum praeceptum illud sic exponitur.
109rb	329vb	68vb		Item quaeritur, an motus qui dirigitur in essentiam divinam sit motus quem dirigit in personam.
109rb	330ra	69ra	(85)	An sufficiat ad salutem tantum diligere bonum quan-tum diligebatur vitium. Humanum dico propter infirmitatem carnis vestrae: sicut enim exhibuisti membra etc. (Rom 6,19), Augustinus super hunc locum.
109va	330ra	69ra		Item cum iste minus diligt deum quam ille daemo-nem, quaeritur utrum minus praemiandus sit iste quam ille puniendus.
109vb	330rb	69rb	(86)	An qui meliora habet naturalia magis teneatur diligere. Sicut ad ordinem caritatis pertinet inquirere quid p ^r imo sit diligendum, quid secundum, ita ad ordinem dilectionis pertinet inquirere ex quo magis vel ex quo minus teneamur eum diligere.
110ra	331ra	69vb	(87)	An verum sit universaliter ubicumque sit par caritas par esse meritum. Penes caritatem est omne meritum, secundum istud plenitudo legis est caritas.
110ra	331ra	69vb		Item quaeritur, an similiter motus dispariter intensi ex pari caritate sint pariter boni.
110va	331rb	70ra		Item quaeritur, utrum martyr decedere possit cum aliquid circinali digna, foenum, stipulam (1 Cor 3,12).

10 discretus) perfectus; 19 diligebatur vitium) dileximus malum; 24 praemiandus) remunerandus; 24 iste *om*; 31 an) utrum; 31 sit) est; 32 esse) est; 36 quaeritur) quaere;

P ₁	P ₂	T	Cap	
110vb	331va	70rb	(88)	De variis speciebus perfectionis et de contingentibus hunc articulum. Quia variis modis loquitur scriptura de perfectione adhibenda est distinctio.
111ra	331vb	70vb	(89)	De descensu caritatis perfectae ad imperfectam. Quaerunt theologi, utrum a perfecta caritate possit quis descendere ad imperfectam per veniale peccatum.
111va	332ra	71rb	(90)	An malitia possit decrescere et adnectitur de aliis articulis. Quod bonitas successive decrescat in homine videtur.
111vb	332rb	71rb		Item quaeritur, an perfectus et imperfectus possint aequaliter peccare eodem genere peccati.
111vb	332va	71va		Item quaeritur, utrum praelatus magis teneatur vitare peccatum quam subditus.
112ra	332va	71va	(91)	An possit quis lapsus a perfecta caritate resurgere in imperfectam. Ambiguum reputant quidam, an lapsus a perfecta caritate resurgere possit imperfectus.
112ra	332vb	71vb		Item quaeritur, utrum Petrus vel alius qui cecidit per mortale possit esse adeo bonus sicut esset si non pescasset.
112rb	332vb	72ra	(92)	An coniugatus in commercio carnis desinat esse virgo. Virginitas virtus est. Qui habet unam virtutem habet omnes, ergo quicumque habet unam virtutem est virgo.
112rb				Item quaeritur, si aliqua virgo possit mortaliter pecare nocturna pollutione.
112va	333ra			Item quaeritur, an virgo debeat desiderare hanc poenam.
112va				Item ex incidenti quaeritur, et satis contingit propositum, quare aliqua non possit consecrari in abbatissam nisi sit virgo.
112va	333ra	72rb		Item quaeritur de illa quae circa pudibundas partes laborat cancerे vel quocumque morbo corrosino et cauterio solutum est vinculum pudoris, utrum sit virgo.
112va	333ra			Item quaeritur de Johanne evangelista, si permansit virgo mente.

1 et de *om*; 2 hunc articulum) hanc distinctionem; 10 et) an P₁; 14 lapsus) de lapsu; 18 mortale *add* peccatum; 18 esset) posset; 21 qui) quicumque; 26 virgo) ista; 31 pudibundas) pudendas; 35 evangelista *om*; 36 virgo mente *om*;

P ₁	P ₂	T	Cap	
112vb	333rb	72va	(93)	Circa perseverantiam hic disputatur. Quicumque habet caritatem habet quodcumque necessarium est ei ad salutem, sed perseverantia finalis necessaria est ad salutem.
113ra	333va	73ra	(94)	Hic disputatur de vita activa et contemplativa. Duae sunt vitae activa et contemplativa, sed utra sit melior deducitur in quaestione.
113rb	333vb	73ra		Item quaeritur, utrum eidem personae prius contemplanti postea administranti plus prosit contemplatio quam administratio.
113rb	334ra	73va		Item quaeritur, an teneantur tributa caesari dare.
113va	334ra	73vb	(95)	An Paulus raptus fuerit in corpore an in anima. Scio huiusmodi hominem raptum usque ad tertium caelum etc.
113vb	334va	74rb		Item quaeritur, utrum Apostolus tunc viderit arcana dei eo modo quo vident angeli in tertio caelo.
114ra	334va	74rb	(96)	An Abraham ante passionem Christi puniebatur poena materiali. Ordo reparationis nostrae a fide sumpsit initium, nam credidit Abraham deo et reputatum est ei ad iustitiam antequam circumcidetur.
114rb	334vb	75ra		Item quaeritur, si fides Abrahae potuit cassari qui decesserat in fide verbi incarnandi.
114va	334vb	75rb	(97)	De effectu circumscisionis et de remissione originalis peccati. Dicit Gregorius: quod apud nos valet aqua baptismi hoc apud veteres egit pro parvulis sola fides.
114vb	335ra	75va		Item quaeritur, utrum circumscisio et baptismus simul habuerint effectum suum.
114vb	335rb	75vb	(98)	De duobus generibus mandatorum veteris testamenti. Sunt in lege duo genera praceptorum, scilicet immobilia et mobilia.
115ra	335rb	76ra		Item quaeritur, si sine fide mediatoris poterat quis salvari ante incarnationem.
115rb	336ra	77ra	(99)	Quaeritur, an facilius sit implere evangelica mandata quam legalia. Quaecumque moralia observabantur) quaeritur; 2 quodcumque) quicquid; 3 sed om P ₁ ; 3 est add ei; 5 hic disputatur om; 5 de... contemplativa) circa activam et contemplativam P ₁ ; 6 activa add scilicet; 9 postea add vero; 11 quaeritur om; 11 an) quia; 11 teneantur) tenetur; 11 tributa) tributum; 12 An... anima) quaeritur de raptu Pauli; 15 arcana) arcanum 17 an) hic quaeritur an; 17-18 poena) aliqua poena; 21 fides Abrahae) Abraham; 31 si) utrum; 33 quaeritur om P ₁ ; 33-34 mandata quam) pracepta an;

P ₁	P ₂	T	Cap	
			tur in lege, observabantur in tempore gratiae et ne-	
			cesser est observari praeter illa quae addita sunt in	
			evangelio quae necesse habemus observare; igitur	
			nobis modernis duplex onus incumbit.	
115rb	336ra	77rb	Item quaeritur, an debeamus abstinere a sanguine et	5
			suffocato sicut antiqui.	
115rb	336rb	77rb	Item quaeritur, an pro mortalibus an pro venialibus	
			fierent huiusmodi sacrificia.	
115va	336rb	77va	(100) An Petrus peccavit discernendo cibos post passionem.	
			Apostolus in epistola ad Galathas dicit: cum autem	10
			venisset Cephas Antiochiam restiti ei in faciem, quia	
			reprehensibilis erat.	
115vb	336vb	78ra	(101) An omnis qui non occiderit impleat hoc praeceptum	
			non occides. Secundum praeceptum in serie praecep-	15
			torum quae scripta sunt in secunda tabula est: non	
			occidas.	
115vb	336vb	78ra	Item quaeritur, an liceat occidere.	
115vb	336vb	78rb	Item quaeritur, si praelatus habeat potestatem gladii	
			materialis.	
116ra	337ra	78va	Item quaeritur, quare homicidium plus impedit pro-	20
			motionem quam cetera crimina.	
116ra	337ra	78va	(102) De furto et aliis contingentibus hunc articulum. Fur-	
			tum est contrectatio rei alienae invito domino.	
116rb	337ra	78vb	Item quaeritur, an quis in discrimine famis possit	
			furari victimum.	
116rb	337rb	78vb	Item quaeritur, an aliquis rem suam possit furi furari.	25
116va	337va	79rb	Item quaeritur, an liceat constitutis in minoribus	
			ordinibus negotiari.	
116va	337va	79rb	Item quaeritur si ille qui bona fide et bono titulo rem	
			praescribit alienam spatio XXX vel LX annorum,	30
			utrum si postea incipit rei alienae conscientiam habere	
			eam possit habere sine peccato.	
116vb	337vb	80ra	(103) De mendacio et aliis contingentibus hunc articulum.	
			Mendacium est falsa vocis significatio cum intentione	
			fallendi.	
117ra	338ra	80ra	Item quaeritur, an aliquis debeat dimittere aliquod	

5 et om; 8 sacrificia add vel sacramenta; 9 an) quaeritur an; 9 passionem add dei Christi; 13 occiderit) occidit; 14 in serie) iustitiae; 15 sunt) erant; 16 occidas) occides; 22 aliis add multis; 27 liceat add alicui vendere annonam in; 29 bono) recto; 32 eam) an; 33 hunc articulum) eius;

P ₁	P ₂	T	Cap	
117va	338va	8ovb		bonum aut peccare venialiter, ne peccet proximus mortaliter.
117va	338va	8ovb	(104)	Item quaeritur, an posset dicere post ave dictum ab angelo non sum gratia plena.
117vb	338vb	81ra		An ubicumque est mendacium sit falsa vocis significatio. Quod omnis mentiens voce significet falsum, videtur velle Augustinus.
118ra	338vb	81rb		Item quaeritur de Iacob, an mentitus sit cum dixit se esse Esau.
118ra	339ra	81rb	(105)	Item quaeritur, an licuisset Iacob iurare se esse Esau, ut faceret fidem Isaac haesitanti.
118ra	339ra	81rb		De benedictionibus Isaac et de contingentibus hunc articulum. Isaac intendebat benedicere Esau et non ei benedixit sed Iacob.
118ra	339ra	81rb		Item de emptione illa quaeritur, an peccavit Iacob in ea.
118rb	339ra	81va		Item quaeritur, an liceat alicui aliquid asserere contra intentionem.
118va	339rb	81vb	(106)	Hic disputatur circa iuramentum et periurium. Iuramentum prout strictius solet accipi dicitur discreta iuratio vel assertio veritatis per deum inductum in testem.
118va	339va	81vb		Item quaeritur, si saeculares iudices licite vulgaribus purgationibus utantur.
118vb	339va	82ra		Item quaeritur, an Iacob peccavit qui recepit sacramentum a Laban iurante per idola sua.
118vb	339vb	82ra		Item quaeritur, utrum istorum plus tenetur quorum unus iurat per deum alter per sacra evangelia.
118vb	339vb	82ra		Item de iudice solet quaeri, utrum debeat ab eo recipere iuramentum quem novit falsum esse iuraturum.
118vb	339vb	82ra		Item quaeritur, secundum cuius intentionem iuramentum sit interpretandum, iurantis scilicet vel accipientis.
119ra	339vb	82rb		Item quaeritur, si laico debeat clericus iuramentum praestare.

1 aut) vel; 5 an) quaeritur an; 5 est) sit; 11 haesitanti) dubitanti; 12 benedictionibus) benedictione; 12-13 et de . . . articulum) et coarticulis; 13 benedicere) benefacere P₁; 17 aliquid add esse; 19 Hic . . . periurium) de iuramento et periurio; 21-22 per . . . testem) quod domini inductum teste; 25 qui) quod; 27 utrum) uter; 29 iudice) iudicio; 31 quaeritur) quaere; 32 scilicet om; 33 quaeritur om;

P₁ P₂ T Cap

119ra 340ra 82rb (107) Utrum Levi decimatus est in Abraham et non Christus. Levi decimatus est in Abraham.

LIBER III

119va 340va 82vb	(1)	Circa incarnationem Christi multipliciter disputatur hic. Filium incarnatum fuisse credit ecclesia.	
119va 340va 83ra		Item quaeritur, utrum divina essentia sit incarnata.	5
119vb 340vb 83rb	(2)	An incarnatio sit proprietas secundum essentiam vel hypostasim. Incarnatio est proprietas, ergo essentialis vel personalis.	
119vb 341ra 83rb		Item cum divina natura incarnata sit ut sentiunt quidam, quaere, an similiter debeat concedi quod sit 10 concepta, nata.	
120ra 341ra 83vb	(3)	Quaeritur, an Christus assumpsit personam. Tradit auctoritas quod Christus non assumpsit personam hominis sed naturam.	
120rb 341rb 84ra		Item quaeritur, an aliquid sit ex tempore Christus.	15
120va 341va 84ra	(4)	Contra illos qui negant aliquid esse compositum ex corpore et anima Christi. Sunt quidam qui in incarnatione non solum personam sed etiam hominem aliquem sive substantiam ex anima et corpore negant esse compositum.	
120vb 342ra 84va	(5)	Contra eos qui dicunt Christum esse duo. Dicunt alii quod verbum incarnatione verum hominem ex carne et anima constantem in unitatem et singularitatem personae assumpsit.	20
121rb 342rb 85ra		Item quaeritur, cum persona simul corpus et animam assumpsit et coniunxit, an sit ex his composita.	25
121va 342va 85rb	(6)	An pater potuit incarnari et de contingentibus hunc articulum. Potentia qua pater potuit creare filius potuit incarnari, ergo potentia creandi fuit potentia incarnandi.	30

1 utrum) an; 1 est) sit; 1 in *add lumbis*; 1-2 et non Christus *om*; 3-4 Circa . . . hic) de Christi incarnatione; 4 fuisse) esse; 6 vel *add secundum*; 12 quaeritur *om*; 16 illos) eos; 23 in *om*; 26 his) eis; 27 an) quaeritur an; 27-28 et . . . articulum *om*;

P ₁	P ₂	T	Cap	
121vb	343ra	85vb		Item quaeritur, an Christus aliquo sit Christus.
122ra	343ra	85vb		Item quaeritur, an Christus secundum quod homo sit filius adoptivus patris.
122ra	343rb	86ra	(7)	Utrum Christus potuit assumere Petrum. Tradit auctoritas quod deus alium hominem potuit assumere. 5
122rb	343rb	86rb		Item quaeritur, utrum Christus potuit deponere hominem quem assumpsit.
122rb	343va	86rb		Item quaeritur, an iste homo cum esset unitus verbo et non esset verbum, ut dicunt isti, vere posset dicere ego non sum verbum. 10
122va	343va	86va	(8)	An Christus sit simplex vel compositus. Deum esse est esse simplicem et esse hominem esse compositum.
122vb	344ra	87rb	(9)	An magis sit desiderandus primus adventus quam secundus. Conferentes quidam primum adventum secundo adventui quaerunt, an primus adventus fuit magis desiderandus quam secundus vel econverso. 15
123rb	344rb	87vb		Item quaeritur, an patres veteris testamenti meruerunt primum adventum.
123rb	344va	88ra	(10)	Circa scientiam animae Christi hic disputatur et de contingentibus hunc articulum. Qualitas scientiae in duobus consistit: in scitorum pluralitate et sciendi acumine. 20
123va	344vb	88rb		Item quaeritur, an ministerio possit omnia anima Christi cum nihil possit auctoritate.
123vb	345ra	88vb	(11)	Utrum omnis scientia sit a deo et de contingentibus propositum. Super hunc locum libri Numeri ubi dicit Israel: Seon regem Amoreorum non bibimus aquas ex puteis tuis, dicit Origenes. 25
124ra	345ra	88vb		Item quaeritur, an ars sophistica sit a deo.
124ra	345rb	89ra		Item quaeritur, si libri haereticorum sunt relegendi a religiosis. 30
124rb	345rb	89rb	(12)	Circa caritatem hic disputatur et de contingentibus hanc quaestionem. Ordinatam caritatem habuit Christus, ergo magis diligebat deum quam se.

9 posset) posse; 12 et *om*; 12 hominem *add* est; 13 an) utrum; 15 adventus *add* secundo adventu; 19–20 circa . . . articulum) an Christus habuit omnium scientiam et a prodesse in scientia; 25 utrum) quaeritur utrum; 25–26 et . . . propositum *om*; 30 quaeritur *om*; 32–33 circa . . . quaestionem) an Christus dilexerit proximum ad id ad quod se; 34 diligebat *om*;

P ₁	P ₂	T	Cap	
124va	345va	89va		Item quaeritur, utrum deus plus dilexit Petrum quam Iohannem vel econverso.
124va	345vb	89vb	(13)	An plus meruerit Christus uno motu quam alio. Maiori motu movebatur Christus ad diligendum beatam virginem quam ad diligendum Petrum.
124vb	346ra	90ra		Item quaeritur, an Christus aliquid sibi meruerit.
125ra	346rb	90rb	(14)	An Christus moreretur ex necessitate cum alias haberet defectus humanae naturae. Infirmitas carnis duplex est: una movens illecebras ut voluptatem, alia angustias ut dolorem.
125ra	346rb	90rb		Item quaeritur, an Christus inter alias defectus necessitatem moriendi suscepit.
125rb	346va	90vb	(15)	De duabus voluntatibus Christi, utrum contrariae fuissent. Fuerant in anima Christi ratio et sensualitas.
125va	346vb	91ra		Item quaeritur, si petitio ista: pater si fieri potest etc., fuit rationabilis.
125vb	347ra	91ra		Item quaeritur, an omnis effectus bonae voluntatis sit bonus.
125vb	347rb	91rb	(16)	An Iudaei meruerunt vitam aeternam crucifigendo Christum an gehennam. Sicut voluntate sensualitatis voluit Christus non mori ita voluntate rationis et ex deliberatione voluit mori.
126ra	347rb	91va		Item quaeritur, an pater voluit Christum mori cum peccato Iudeorum.
126ra	347rb	91vb		Item quaeritur, an magis peccent qui persequuntur corpus Christi mysticum quam illi qui persecuti sunt corpus Christi verbo unitum.
126rb	347va	91vb	(17)	Utrum pater voluntate quae ipse est voluerit Christum mori. Nihil vult pater ex voluntate quae ipse est, quod non sit iustum.
126rb	347va	91vb		Item quaeritur, utrum sancti meruerint martyria quae passi sunt.
126rb	347va	92ra		Item quaeritur, an mors sanctorum fuerit iusta.
126va	347vb	92ra		Item quaeritur, an Iudaei occidendo Christum meruerint praemium.

1 utrum) an; 1 dilexit) diligebat; 2 vel) et P₁; 3 an) utrum; 3 meruerit) meruit; 3 plus) magis; 3 motu) opere; 6 meruerit) meruit; 7 an) utrum; 12 suscepit) suscepit; 13-14 de... fuissent) an contrariae voluntates essent in homine Christo; 15 si) an; 16 fuit) fuerit; 17 omnis) hominis P₁; effectus) affectus; 22 voluit) voluerit; 26 Christi om; 28-29 utrum... mori) an iustum esset Christum mori; 29 ex om; 31 utrum) an;

P ₁	P ₂	T	Cap	
126va	347vb	92ra		Item quaeritur, an Christus fuerit martyr.
126vb	348ra	92rb	(18)	Utrum Christus morte sua destruxit mortem aeternam vel temporalem. Inquit dominus per Osee prophetam: ero mors tua, o mors morsus tuus ero, inferne (Osee 13, 14).
127rb	348va	93ra		Item quaeritur, cum deus liberavit nos a culpa ne non sit, sed ne dominetur in nobis, quare non libera- vit nos a poena, ut essemus immortales et impassi- biles.
127rb	348va	93ra	(19)	An Christus in illo triduo fuerit homo. Tantae sub- tilitatis atque simplicitatis est divina essentia ut cor- pori de limo terrae formato non congruerit uniri, nisi anima mediante.
127va	348vb	93rb		Item quaeritur, utrum Christus in illo triduo fuit homo.
127vb	349ra	93va		Item quaeritur, an Christus sit tunc mortalis vel im- mortalis.
127vb	349ra	93vb		Item quaeritur, an anima Christi tunc erat persona.
127vb	349rb	93vb	(20)	Secundum quam naturam Christus dicatur caput ec- clesiae, et si diabolus sit caput ecclesiae malignatum et quare Abel dicatur principium ecclesiae et non Adam. Terminus iste caput ecclesiae transsumptive dicitur de Christo.
128ra	349rb	94ra		Item quaeritur, quare Abel dicitur principium eccl- esiae et non Adam cum Adam fuit primus hominum et habuit gratuita.

LIBER IV

128rb	349va	94rb	(1)	De signis. Signorum alia sunt sacramenta alia non.
128rb	349vb	94va		Item de fractione quaeritur, an sit in corpore Christi an non.

2-3 utrum . . . temporalem) quomodo Christus morte sua
mortem destruxit; 6 deus *om*; 6 liberavit) liberaverit;
6-7 ne non) nedum; 7-8 liberavit) liberaverit; 10 an)
quaeritur an; 12 congruerit) conveniat; 14 fuit) fuerit;
16 sit) fuerit; 16-17 mortalis) non; 25 fuit) fuerit;
25 primus *add* omnium; 27 de signis *om* P₁; 27 sunt *om* P₁;
28 sit) fiat; 28 Christi *om*;

P ₁	P ₂	T	Cap	
128vb	35orb	95rb	(2)	An eucharistia efficiat quod figurat et de contingentiis hunc articulum. Species panis est sacramentum corporis dominici et est sacramentum novi testamenti; ergo species illa efficit quod figurat.
129ra	35orb	95rb		Item quaeritur, an iste qui sub specie panis sumit tantum hoc sacramentum bibat sanguinem Christi.
129ra	35ova	95va		Item quaeritur, si medio tempore, scilicet in illo triduo, conficerent apostoli corpus Christi, an tunc consecraretur exanime vel animatum.
129ra	35ova	95va		Item quaeritur si magnus panis fermentatus vel azymus transsubstantietur, utrum inde quis possit sustentari sine naturali cibo.
129rb	35ova	95vb		Item quaeritur, utrum sacramentum altaris sit miraculosum.
129rb	35ovb	95vb		Item quaeritur, si praetermissa sit aqua, an verum sit sacramentum.
129rb	35ovb	95vb		Item quaere, an transsubstantietur aqua.
129va	35ovb	96ra	(3)	De sumptione corporis Christi. Corpus et sanguinem suum dedit Christus Iudee et digne, ergo Iudas digne suscepit tantum sacramentum, ergo dum suscepit non erat in mortali peccato.
129vb	351rb	96rb		Item quaeritur de sacerdote qui est praecisus ab ecclesia, si conficiat.
130ra	351va	96va		Item quaeritur, an sacerdos debeat ei dare eucharistiam quem scit in mortali peccato esse.
130ra	351va	96vb		Item quaeritur, utrum corpus Christi sit circumscribibile loco.
130rb	351vb	97ra		Item quaeritur, utrum Christus corpus et sanguinem suum sacramentaliter acceperit.
130rb	351vb	97ra		Item ultimo quaeritur, quare malefico patrocinium praestet ecclesia ne puniatur corporaliter si ad eam configurerit.
130rb	352ra	97ra	(4)	Quaestio de baptismo Christi et primo de baptismo Iohannis et effectibus eorum. Baptismus Iohannis antiquior tempore sed non excellentior dignitate fuit baptismo Christi.
130va	352ra	97rb		Item quaeritur, utrum plus indigeat baptismo parvulus quam adultus.

1-2 an . . . articulum) de specie panis et sumptione corporis Christi; 18 de . . . Christi *om*; 22-23 qui . . . ecclesia) praeciso; 30 malefico malo; 33 quaestio *om*; 33 primo de *om*;

P ₁	P ₂	T	Cap	
130vb	352va	97va		Item quaeritur, si baptizetur adultus renitens et contradicens, si recipiat baptismum.
131ra	352vb	98ra	(5)	Utrum baptismus efficiat quod figurat in non praedestinatis et similibus. Sacraenta in solis electis efficiunt quod figurant. 5
131ra	352vb	98ra	(6)	Utrum parvulis conferantur in baptismo virtutes. Quaerit theologus, an parvulo conferantur virtutes in baptismo.
131rb	353rb	98va	(7)	Utrum istorum sit incurrendum simonia pro puero baptizando vel mors pueri non baptizati. Cum ea necessitas institerit ut baptizandus moriatur nec offerens valeat baptizare nec inveniat qui sine pecunia baptizet quaeritur, utrum istorum debeat eligere, scilicet ut puerum sinat mori sine baptismo vel pecuniam offerat pro baptizando. 10
131va	353rb	98vb		Item quaeritur, an simoniacum sit balsamum in chrismate positum vendere. 15
131va	353rb	98vb		Item quaeritur, utrum sit simoniacum pecuniam accipere ut matrimonium contrahatur.
131va	353va	98vb		Item quaeritur, si simoniacum sit emere decimas vel ius decimarum vel primitiarum vel patronatus. 20
131va	353va	98vb		Item quaeritur, an pro ingressu monasterii sit pecunia exigenda vel exacta persolvenda ante vel post ingressum.
131vb	353va	98vb		Item quaeritur, si vendere praebendas sit simonia. 25
131vb	353vb	99ra		Item quaeritur, quis magis peccet clericus vel laicus emendo spiritualia.
132ra	353vb	99rb	(8)	De consecratione Iacobi et de contingentibus hunc articulum. Legitur in Actibus Apostolorum quod Iacobus est ordinatus a Petro Iacobo in episcopum et Ioanne, sed quaeritur quid sit ei collatum in sua ordinatione cum omnes apostoli episcopi essent. 30
132ra	354ra	99rb		Item quaeritur, quomodo minores consecrant maiores quod non habent conferentes, quia non potest alienari possessio nisi a vero domino. 35

1 adultus *add* et; 2 si an; 3-4 Utrum . . . similibus) an in praescitis baptismus efficiat quod figurat; 6 utrum) an; 9-10 utrum . . . baptizati) quaeritur, an liceat omnem baptismum vel eucharistiam; 13 istorum *om*; 18 utrum) an; 20 emere *add* vel commutare; 21 vel) et; 21 vel) et; 22 an pro ingressu) si in progressu; 28-29 De . . . articulum) quis modus sit habendus in episcopi consecratione; 30 est *om* P₁; 33 quomodo) quando P₁;

P ₁	P ₂	T	Cap	
132ra	354ra	99rb		Item quaeritur, quid sit faciendum si quis ad altiores gradus noluerit promoveri.
132ra	354ra	99rb		Item quaeritur, si esset sacerdos ordinatus ceteris postpositus ordinibus, item si esset episcopus ordinatus ceteris postpositus ordinibus.
132rb	354rb	99vb	(9)	De electione et ecclesiasticis honoribus. Apostolus scribens Tito et Timotheo XIII enumerat capitula dicens: oportet episcopum esse sine crimine (1 Tim 3,2; Tit 1,7).
132va	354vb	100ra	(10)	De iugi continentia sacerdotum. Pro varietate temporum varia legitur dispensatio conditoris; hinc est quod sacerdotibus legalibus concessa sunt coniugia.
132vb	354vb	100ra		Item quaeritur si clericus ecclesiae unius consuetudinis transierit ad ecclesiam consuetudinis contrariae, quid iuris sit.
132vb	354vb	100rb		Item quaeritur si talis clericus uxoratus de crimine sit convictus, an in monasterium detrudendus sit.
133ra	355ra	100va	(11)	An qui defloratam a se ducit in uxorem possit promoveri in sacerdotem. Quaerit peritus iuris canonici, si possit ad sacros ordines promoveri qui a se defloratam postea duxit in uxorem.
133ra	355rb	100va		Item quaeritur, si possit ordinari vel promoveri cuius uxor non servavit castitatem.
133rb	355rb	100vb	(12)	De matrimonio et eius articulis, cuius definitio hic ponitur. Secundum usum veterem sic definitur matrimonium: matrimonium est legitima coniunctio maris et feminae individuam vitae consuetudinem retinens.
133rb	355va	100vb		Item de isto vinculo quod matrimonium dicitur quaeritur, quid sit et in quo vel in quibus et an idem sit vinculum quo vir uxori iungitur vel aliud vinculum.
133rb	355va	100vb		Item quaeritur, an ille qui amisit genitalia possit matrimonium contrahere.
133va	355vb	101ra		Item quaeritur, si hoc fuit praeceptum naturae: crescere et multiplicamini etc., quo dicto sequitur non posse fieri dispensationem circa ipsum.

6 et ecclesiasticis honoribus) ad ecclesiasticos honores;
12 legalibus *om*; 14 transierit) transivit; 16 sit) fuerit;
23 servavit) servabit; 24-25 de... ponitur) Quaeritur,
quid sit matrimonium; 30 iungitur) coniungitur; 34 si)
an; 34 fuit) sit;

P ₁	P ₂	T	Cap	
133vb	355vb	101rb		Item cum matrimonium sit institutum a deo et sit sacramentum quaeritur, an commixtio coniugum causa propagandae sobolis ad cultum dei sit meritoria.
133vb	356ra	101va		Item quaeritur, utrum qui cognoscit uxorem propter vitandam fornicationem timens lubricum carnis mereatur.
134ra	356rb	101va		Item quaeritur, utrum vir potestatem habeat in mensustratam uxorem.
134ra	356rb	101va		Item quaeritur, an cum uxore propria committat quis adulterium.
134rb	356vb	102ra		Item quaeritur, quid iuris sit si quis resuscitatus, puta Lazarus, repeatat uxorem quae medio tempore nupsit alii.
134va	356vb	102rb	(13)	De causa divortii inter coniuges. Causam divortii inter coniuges docet dominus solam esse fornicationem.
134va	356vb	102rb		Item cum causa fornicationis possit uxor dimittere virum et vir uxorem quaeritur, si inventus fuerit cum pueru male ludens et convictus sit inde, utrum possit eum uxor dimittere.
134va	356vb	102rb		Item quaeritur, an vir post divortium teneatur providere suaे uxori necessaria.
134vb	357ra	102va		Item quaeritur si uxorem vir dimiserit quia eam adulteram suspicatur, an cogatur illam suscipere donec ipsa se purgaverit.
135ra	357va	103ra		Item quaeritur, an uxor virum adulterum possit accusare de adulterio et dimittere.
135ra	357va	103ra	(14)	De voto. Utrum possit separare matrimonium. Votum autem sic definitur: votum est testificatio spontaneae promissionis.
135rb	357vb	103rb		Item quaeritur, an licuit beatae virginis nubere post votum.
135rb	357vb	103rb		Item quaeritur, an ante conceptionem an post contractum sit matrimonium inter beatam virginem et Ioseph.
135rb	357vb	103rb		Item quaeritur, an impuberis a parentibus monasteriis traditi sint proposito religionis adstricti.

1 sit) est P₁; 3 propagandae add prolis vel; 11 sit om P₁; 14 de . . . coniuges) quid exigatur ad hoc ut celebretur divortium inter coniugatos; 28 de . . . matrimonium) quid sit votum; 29 autem) generaliter;

P ₁	P ₂	T	Cap	
135va	358ra	103va	(15)	Inter Mariam et Ioseph erat matrimonium. Probato verum matrimonium esse inter sponsum et sponsam ante carnis commercium evidens erit, verum coniugium fuisse inter beatam virginem et Ioseph.
135va	358rb	103vb		Item quaeritur, si liceat sponso vel sponsae renuntiare priori conditioni et transire ad secunda vota.
135va	358rb	103vb		Item secundum primum quaeritur, si sponsa nec debitum velit reddere sponso nec intrare monasterium, quid sit iuris.
135vb	358rb	103vb	(16)	Utrum matrimonium sit inter infideles. Ambiguum potest esse, an matrimonium sit inter infideles.
135vb	358va	104ra		Item quaeritur, an Iudei propter hoc delinquent cum in tertio vel in ulteriori gradu coniungantur per matrimonium illis quibus sunt iuncti sanguinis linea.
135vb	358va	104ra		Item si alter coniugum infidelium convertatur ad fidem reliquo manente in infidelitate quaeritur, utrum fidei dissimilitudo solvat matrimonium eorum.
136ra	358vb	104rb	(17)	Quae vel quid impediant matrimonium. Conditionis error ideo impedit matrimonium, nam servilis conditio secundum legis fictionem ipsum servum facit non hominem reputari, unde nulla potest cum servo matrimonium contrahere.
136rb	359ra	104va		Item quaeritur, si ingenuus contraxerit matrimonium cum ea quam ingenuam esse credebat et comperta conditione servili eam cognovit antequam apud ecclesiam inter eos esset divortium celebratum, an de cetero ingenuus ancillam potest dimittere.
136rb	359rb	104vb	(18)	De spirituali proximitate. Spiritualis proximitas est vinculum diversarum personarum ex spirituali cognatione contractum.
136va	359rb	104vb		Item quaeritur, si filius sacerdotis patris sui poenitentiale possit ducere in uxorem cum certum sit quod eam quam pater suus baptizavit vel de fonte suscepit non potest ducere in uxorem.
136vb	359va	105ra		Item quaeritur, an filia sacerdotis cum spirituali patris sui an baptizato ab eo possit contrahere matrimonium.

¹ Inter . . . matrimonium) an matrimonium fuerit inter Mariam et Joseph; ⁴ Joseph) sponsam P₁; ¹¹ infideles) fideles; ¹² propter) ob; ¹⁴ quibus *om*; ¹⁹ ideo) non; ²³ matrimonium *om* P₁; ²⁶ esset *om*; ³² ducere) accipere; ³³ baptizavit) baptizaverat; ³⁵ spirituali) poenitentiali; ³⁶ an) vel;

P ₁	P ₂	T	Cap	
136vb	359va	105rb	(19)	Quo tempore sponsalia debeant contrahi. Quo tempore debeant sponsalia contrahi in canonibus non est expressum.
136vb	359va	105rb		Item quaeritur, utrum illi qui contraxerunt ante septennium sponsalia possint de iure recedere postquam pervenerunt ad annos pubertatis.
137ra	359vb	105rb		Item quaeritur, si desponsatio facta de futuro cum iuramento faciat matrimonium.
137ra	359vb	105va	(20)	An clandestina coniugia debeant scindi. Vides, fili, quia quod contra leges fit per leges dissolvi merentur, clandestina coniugia fiunt contra leges, ergo per leges dissolvi merentur.
137ra	359vb	105va		Item quaeritur, an licitum sit meretricem ducere in uxorem.
137rb	360ra	105vb		Item quaeritur de incestu, propter quem alter coniugum alteri fit affinis, in quo diversi diversa sentiunt.
137rb	360ra	105vb	(21)	Quid sit iuris impossibilitas coeundi inter coniuges alligatos. Cum impossibilitas coeundi inter coniuges allegatur et proponitur, aut uterque consentit alteri aut uterque contradicit.
137rb	360rb	106ra		Item quaeritur, qualiter fides possit fieri ecclesiae de coeundi facultate redditam ei qui frigidus esse dicebatur.
137va	360rb	106ra		Item quaeritur, si inter tales umquam sit matrimonium.
137va	360rb	106ra		Item quaeritur de feriarum solemnitate, an sicut impedit matrimonium contrahendum, ita dirimat contractum.
137va	360va	106rb	(22)	Quid sit consanguinitas, quid linea consanguinitatis. In vetere testamento duabus de causis consanguinearum coniunctura legitur fuisse permissa, tum necessitatis causa tum iustae rationis.
137vb	360vb	106vb	(23)	De affinitate et eius generibus. Primo videndum est, quid sit affinitas, secundo unde dicatur, tertio quot sint affinitatis genera, quarto unde nascantur et usque ad quem gradum et usque ad quotum gradum in singularibus generibus affinitatis abstinendum sit

² contrahi *om*; P₁; ⁹ fili *om*; ¹⁵ quaeritur *add* cur; ¹⁷⁻¹⁸ coniuges alligatos) coniugatos; ²⁰ uterque) alter alteri; ²⁴ umquam) numquam; ²⁴ sit) fuit; ²⁹ sit *om*; ²⁹ consanguinitatis *add* quid gradus; ³¹ coniunctura) coniunctio; ³³ affinitate et eius) affinitatis; ³³ est *om* P₁;

P ₁	P ₂	T	Cap	
138rb	361rb	107ra	(24)	a coniugio, quinto qualiter in affinitate sint gradus computandi.
138rb	361rb	107rb	(25)	De gemina coactione. Coactio alia tradentis alia rapientis.
138vb	361vb	107vb	(26)	Utrum resurrectio erit naturalis vel miraculosa. Virga arida germinat cum corpus extinctum reviviscit, cui quartuor praestabuntur.
139ra	362ra	108rb		An essentia divina in futuro videbitur oculo materiali. Vedit Isaias dominum sedentem super solium.
139rb	362rb	108rb	(27)	Item quaeritur de spiritu quo mediante anima unitur corpori, an resurgat.
139rb	362rb	108va		Quomodo dominus per comedionem suam probavit resurrectionem. Corpus Christi post resurrectionem animale non fuit, id est egens alimonia, sicut nec corpora sanctorum post resurrectionem erunt.
139rb	362va	108va		Item quaeritur, quare cicatrices reservat dominus, ut eas crucifixoribus suis ostendat in die iudicii.
139va	362va	108vb	(28)	Item quaeritur, an Christus habuit corpus ponderosum vel agile.
139va	362vb	109ra	(29)	An Lazarus potuit damnari post resurrectionem. Lazarus decessit in caritate, necesse erat eum sic decessisse, ergo necesse erat eum esse salvandum, non ergo postea potuit damnari.
139vb	363ra	109rb	(30)	An suffragia ecclesiae prosint reprobis. Horum qui decesserunt quidam sunt valde boni, ut Petrus et Paulus, quidam valde mali, ut qui numquam habuerunt fidem incarnationis, quidam mediocriter boni, quidam mediocriter mali.
140ra	363rb	109vb		An aliquis post mortem mereatur. Vivit dominus cuius ignis in Sion et caminus in Ierusalem, id est minus accensa caritas in militanti ecclesia et magis accensa caritas in triumphanti ecclesia, ex caritate est omne meritum.
				Item quaeritur, an bene gesta alicuius viatoris prosint alicui eorum qui sunt in patria.
<hr/>				
3 de) de affinitate et; 5 erit) fuerit; 5 vel) an; 8 an) quaeritur an; 8 in futuro <i>om</i> ; 9 solium <i>add</i> excelsum; 10 quaeritur) quaerendum; 16 quaeritur quare) dicitur quod; 18 Christus <i>add</i> tunc; 19 agile <i>add</i> vel subtile; 20 an) quaeritur an; 20 resurrectionem <i>add</i> suam; 23 potuit) poterat; 24 an) quaeritur an; 25 quidam <i>add</i> sunt; 27 quidam <i>add</i> sunt; 27 boni <i>add</i> et; 30 in Sion <i>om</i> P ₁ ; 31 caritas <i>om</i> ; 34 viatoris) viatorum;				

P ₁	P ₂	T	Cap	
140rb	363va	109vb	(31)	De modo orandi in patria et de compassione sanctorum. Orat, ut dictum est, triumphans ecclesia pro militanti, sed de modo orandi quaeritur, quis sit.
140rb	363va	110ra		Item quaeritur, an electi videntes reprobos in tormentis eis compatiantur.
140va	363vb	110ra	(32)	De poena divitis in inferno et coarticulis. Petebat dives de digito Lazari madefacto distillari stillam aquae in os suum ut esset refrigerium linguae.
140va	363vb	110rb	(33)	De differentiis praemiorum et identitate. Idem denarius tribuitur laborantibus in vinea.
140vb	364rb	110va		Item quaeritur, an deus velit esse unum minus bonum alio.
141ra	364rb	110vb	(34)	De modo cognoscendi deum in via et in patria. Alius est modus comprehendendi deum in patria et aliis in via.
141rb		(35)		An in evangelio aliquid sit suppletum quod non contineret vetus lex. Evangelii virtus invenitur in lege et fundamento legis innititur evangelium.

6 de . . . coarticulis) de divite qui petebat stillam aquae; 6 petebat) quaerebat; 7 distillari) stillari; 9 de . . . identitate) de denario diurno; 10 tribuitur) retribuitur; 11 esse om P₁; 13 de . . . patria) de modo comprehendendi in patria.